

הַבִּיאֲנִי אֶל בֵּית הַיְיִן וְדַגְלוּ עָלַי אֲהַבָּה: ה סְמֹכוֹנֵי בְּאֲשֵׁישׁוֹת רְפָדוֹנֵי בְּתַפּוּחֵימֵי כִּי זוֹלַת אֲהַבָּה אָנִי: ו שְׂמַאֲלוּ תַזוֹת לְרֵאשֵׁי

זהר שיר השירים

זה הרי נתבאר יפה, אמנם כנסת ישראל אומרת כך בגלות, "סְמֹכוֹנֵי", מהו "סְמֹכוֹנֵי", אלא מי שנופל נצרך לתמוכו, זהו שכתוב "סְמֹכְךָ ה' לְכָל הַנְּפֹלִים וְגו'" (תהלים קמה, יד), ולפיכך כנסת ישראל שנפלה, שנאמר "נְפֹלָה לֹא תוֹסִיף קוֹם" (עמוס ה, ב), נצרכה לסמוך לה^[מז] והיא אומרת "סְמֹכוֹנֵי", למי אומרת, לישראל בניה שהם בגלות עמה, ובמה, "בְּאֲשֵׁישׁוֹת", אלה הם האבות^[מז] שהם נמלאים תחלה מאותו יין טוב המשומר, וכאשר הם נמלאים הרי ברכות נמצאות אצלה על ידי מדרגה אחת שנקראת צדיק^[מז] ומי שיוודע לייחד שם הקדוש, אף על פי ששפע הברכות לא נמצא בעולם, הוא סומך ותומך לה לכנסת ישראל בגלות, "רְפָדוֹנֵי בְּתַפּוּחֵימֵי", הכל אחד כמו שאמרנו^[מז] אבל זה סוד, אשישה מכנים היין, תפוח מפיג היין ומיישב הרצון,

שהמשכן נחמד הוא לשבת בו, הוא עשה חמדה לכנסת ישראל, וכנסת ישראל ישבה בצלו של אל, וזה הוא בצלאל, "וּפְרִיזוּ מְתוּק לְחֵבִי", זה הוא שעושה פירות טובים בעולם^[מז] שנאמר "מִמְּנֵי פְרִיָה נִמְצָא" (הושע יד, ט), איזה הוא "פְּרִיָה", אלו הן נשמות הצדיקים שהן פרי מעשיו של הקדוש ברוך הוא, שהנהר ההוא היוצא מעדן הוא מוציא זורק נשמות לעולם^[מז] והן פירות של הקדוש ברוך הוא, ולפיכך פרי זה הוא כמו שאמרנו, בצלו, זה הוא בצלאל, ועל כן תיקון המשכן על ידי בצלאל היה. (זהר חלק ב-רכג:)

כנסת ישראל אומרת פסוק זה בגלות

"סְמֹכוֹנֵי בְּאֲשֵׁישׁוֹת רְפָדוֹנֵי בְּתַפּוּחֵימֵי וגו'". פתח רבי יהודה ואמר "סְמֹכוֹנֵי בְּאֲשֵׁישׁוֹת רְפָדוֹנֵי בְּתַפּוּחֵימֵי וגו'", מקרא

זו זהר

הנפלים, וסמ"ך היא הבינה וכו' על"ל.
 מז. פירוש שקורא להאבות שהן הספירות חסד גבורה תפארת בשם אשישות כיון שהן כלים הראשונים לקבל השפע מן הבינה שאותה השפע נקראת יין דמנטרא, כמו שאשישה שהיא גרבה דחמרא הוא כלי לקבלת יין הגשמי.
 מז. זה ספירת היסוד, שאף על פי שהצדיק אבד ואין היחוד כראוי ושפע הברכות לא נמצא בעולם בדרך ישר להשיגה כמו שהיה קודם החרבן, מכל מקום מגיע להשיגה גם בגלות הארת השפע מן הצדיק בדרך נסתרת להיות לה סמיכה ותמיכה.
 מז. כי התפוח בשביל ג' הגונים שלו גם כן מורה על ג' הספירות חסד גבורה תפארת כמו האשישות, והחילוק ביניהם הוא שאשישות מורה על הכלים ותפוחים על העצמיות שהיא השפע פנימיות שלהן, ונראה לפי עניות דעתי שזהו גם כן המכין במה שאומר סוד החילוק בין אשישות לתפוחים, שאשישות לרוואה חמרא, פירוש שהם כלים מיוחדים לקבלת שפע היין כל כלי וכלי בלבדו, אם כן יכול להיות באשישה שהיא כלי הגבורה יין המזיק

מג. זה ספירת היסוד.
 מד. זו הבינה אמא עלאה, ואחר כך אותן הנשמות נעשין פירין דקודשא בריך הוא, פירוש של תפארת ויסוד המשפיעים אותן למלכות.
 מה. מאמר הזה מבאר יסוד ועיקר גדול באמונת ישראל ובעבודת ישראל בגלות, יען כי נמצא בזהוה הקדוש כמה פעמים שאין היחוד של תפארת ומלכות בגלות כראוי בסוד שכינתא בגלותא ובסוד הצדיק אבד, ואם כן יש לחשוב מה מועיל כונת היחודים בתפלות וברכות בזמן הגלות, לפיכך מבאר כאן רבי יהודה שחס וחלילה לחשוב ככה, ואומר בסוד זה הפסוק שהשיגה הקדושה שנקראת כנסת ישראל מבקשת מישראל תמיכה בגלות על ידי כונות היחודים בתפלות וברכות, כדי להמשיך אליה השפע מן האבות שהן ג' הספירות חסד גבורה תפארת ששפע להם מן יחודא עלאה של חכמה ובינה הנקראים אבא ואמא: במקדש מלך מביא כאן, זה לשון מורנו זצוק"ל דע כי היודע לייחד יחודים משפיע שפע רב אל המלכות שהיא מעטת נופלת בגלות ועל ידי יחודים סומך אותה ומעמידה לפי שמושך לה שפע מהבינה בסוד סומך ה' לכל